

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 P 079145 16 Rev
Brčko, 17.10.2016. godine

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Kaurinović Damjana, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Nedić Srđana, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobraniteljstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, protiv tužene ZZ „M.“ M., koju zastupaju direktor L. N. i punomoćnik S.Z., radi utvrđenja prava građenja, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 079145 15 Gž od 13.01.2016. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 17.10.2016. godine, donio je slijedeće

R J E Š E N J E

PRIHVATA se revizija tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i UKIDA presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 079145 15 Gž od 13.01.2016. godine i predmet vraća istom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 079145 14 P od 10.06.2015. godine (u daljem tekstu prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„ODBIJA SE TUŽILAC sa tužbenim zahtjevom kao neosnovanim u cjelosti a koji glasi:

Utvrđuje se da je Brčko distrikt BiH, nosilac prava građenja na parceli označenoj kao kč. br. 1/17 oranica sa kućom i dvorištem u površini od 750 m², upisana u zk. ul. br. 908 k.o. M., kojoj po novom premjeru i katastarskom operata odgovara parcela broj: 1664/1 dvorište „B.“ površine 423 m², sa stambenom zgradom površine 116 m², i parcela broj: 1664/2 neplodno zemljište „B.“ 183 m², upisana u Pl. br. 1823 k.o. M., što je tužena ZZ „M.“ dužna priznati i dozvoliti da se na osnovu ove presude u zemljišnoj knjizi Brčko distrikta BiH izvrši brisanje prava građenja na predmetnim nekretninama čiji je titular ZZ „M.“, te izvrši upis istog prava u korist Brčko distrikta BiH sa 1/1 dijela, i tužitelju naknadi troškove postupka sve u roku od 30 dana po pravomoćnosti presude i pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Protiv prvostepene presude, tužitelj Brčko distrikt Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu tužitelj) je izjavio žalbu, a Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je presudom broj 96 0 P 079145 15 Gž od 13.01.2016. godine (u daljem tekstu drugostepena presuda) njegovu žalbu odbio i potvrdio prvostepenu presudu.

Potom je tužitelj protiv drugostepene presude podnio reviziju na temelju odredbe stava 3. člana 346. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14, u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), s prijedlogom revizionom vijeću Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu reviziono vijeće) da prihvati reviziju i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tužena ZZ „M.“ M. (u daljem tekstu tužena) nije odgovorila na reviziju.

Razmatrajući u smislu odredbe stava 3. člana 346. Zakona o parničnom postupku osnovanost izjavljene revizije, ocjena revizionog vijeća je:

Revizija je osnovana.

Naime, odredbom člana 346. Zakona o parničnom postupku propisano je da je revizija vanredni pravni lijek protiv pravosnažne presude donesene u drugom stepenu, s tim što je u svim sporovima propisano ograničenje revizije imovinskim cenzusom (kriterijem vrijednosti spora) i to onog dijela pravosnažne (drugostepene) presude koji se pobija revizijom i ne može se koristiti ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi svotu od 30.000,00 KM. U protivnom, prema odredbi stava 2. člana 346. Zakona o parničnom postupku revizija je nedopuštena.

Međutim, istom odredbom člana 346. Zakona o parničnom postupku u stavu 3. data je mogućnost izjavljivanja izvanredne revizije, koja propisuje da: „izuzetno Apelacioni sud može dopustiti reviziju u svim predmetima, ako ocijeni da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima“.

A, da bi reviziono vijeće dopustilo (prihvatilo) reviziju izjavljenu protiv drugostepene presude u slučaju kada vrijednost pobijanog dijela pravosnažne (drugostepene) presude ne prelazi propisani cenzus, revident mora u reviziji određeno naznačiti pravno pitanje zbog koje je podnio reviziju, a reviziono vijeće ispituje drugostepenu presudu u pobijanom dijelu samo zbog tog pitanja i ukoliko ocijeni da je pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i za ravnopravnost svih u njegovoj primjeni dopustiće (prihvatit će) reviziju.

S tim u vezi valja poći od predmeta spora u postupku, a predmet spora u ovom postupku je zahtjev da sud donese presudu kojom će utvrditi da je na nekretninama zemljišnoknjižnih oznaka kao u tužbi i izreci prvostepene presude (u naravi zemljište i zgrada) tužitelj nositelj prava sa kojima je upisan tuženi.

Prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev, a drugostepeni sud je odbio žalbu tužitelja i potvrdio prvostepenu presudu i pored toga što je na temelju dokaza provedenih u prvostepenom postupku zaključio da je „iz utvrđenog činjeničnog stanja sasvim jasno da tužena Zemljičarska zadruga „M.“ koja je osnovana 1990. godine nije Zemljičarska zadruga „M.“ koja je postojala od 1950. godine, niti je ... dokazano da je“ njen „pravni sljednik ... niti je objektivno bilo moguće da svojim sredstvima izgradi predmetni objekat 1957. godine ... s obzirom da je ... osnovana tek 1990. godine,“ ali kako je utvrđeno da je tužena „pravo građenja na parceli broj 1/17 oranica sa kućom i dvorištem ... stekla na osnovu pravosnažne sudske odluke, odnosno presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj P-82/00-I od 16.02.2006. godine“ (donesena u parničnom postupku u kojem nije učestvovao ovdje tužitelj, već je ovdje tužena u ulozi tužitelja tužila određene fizičke osobe, opaska revizionog vijeća) „koja predstavlja zakonit način sticanja tog prava“ pa kako ta presuda „po pravnim lijekovima (redovnim, kao ni vanrednim) do danas nije stavljena van snage“, drugostepeni sud je u konačnom zauzeo stav da „sve dok je na snazi“ pomenuta presuda „njeno pravno dejstvo ostaje“ i u odnosu na treće osobe.

U vezi sa stavom drugostepenog suda da se pravno dejstvo pravosnažne sudske odluke (presude) proteže (odnosi) i na treće osobe, koje nisu bile učesnice postupka u kojem je donesena presuda kojom je odlučeno o stvarnom pravu na istim nekretninama u korist jedne od stranaka u tom postupku, tužitelj je postavio materijalnopravno pitanje vezano za prava treće osobe sadržaja:

- da li treća osoba „može utvrditi svoje stvarno pravo protiv lica koje je to stvarno pravo upisalo po osnovu sudske presude“;
- da li niti jedna treća osoba „nema osnova tužiti drugo lice i svojom tužbom tražiti utvrđivanje stvarnog prava, jer je to drugo lice upisano u zemljišne knjige po osnovu ... sudske presude“.

Ispitujući drugostepenu presudu sukladno odredbi stava 3. člana 346. Zakona o parničnom postupku u okviru postavljenog materijalnopavnog pitanja, reviziono vijeće nalazi da postavljeno pravno pitanje iziskuje zauzimanje pravnog stava revizionog vijeća u primjeni odredaba Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 11/01, 8/03, 40/04, 19/07, u daljem tekstu Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima) o sticanju stvarnih prava, zbog osiguranja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u primjeni tih odredbi, jer je odluka drugostepenog suda utemeljena na shvaćanju koje nije podudarno sa shvaćanjem revizionog vijeća o tom pitanju.

Jer, odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima propisano je na kojim pravnim temeljima je moguće steći stvarna prava, a kao pravni temelji sticanja stvarnih prava su: pravni poslovi, odluke sudova ili nadležnih tijela upravne vlasti usmjerena na sticanje određenih stvarnih prava, nasljeđivanje i zakon (prema odredbi člana 4. pomenutog Zakona njegove odredbe „koje se odnose na pravo vlasništva i vlasnike shodno se primjenjuju na sva druga stvarna prava, osim ako za njih nije zakonom drugačije propisano niti drugačije proizilazi iz njihove pravne prirode“). A, to znači da svaka osoba koja tvrdi da joj pripada neko

stvarno pravo može tužbom za utvrđenje od suda tražiti da utvrdi postojanje nekog stvarnog prava na određenoj stvari na kojoj je druga osoba stekla to pravo na jedan od pomenutih pravnih temelja, pod uvjetom da nije bila učesnik (stranka) u postupku u kojem je to stvarno stečeno na osnovi pravosnažne sudske odluke.

Pri tome, kako se drugostepeni sud pozvao na odredbu člana 80. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, važno je naglasiti da ta odredba ne govori o sticanju, kako pogrešno nalazi drugostepeni sud, već o osnivanju prava građenja, koje logično je da prethodi njegovu sticanju.

Dakle, tužitelju (kao trećoj osobi), koji nije učestvovao u sudskom postupku kao stranka, a ni u nekoj drugoj ulozi, već je učestvovala tužena i fizičke osobe i u kojem je donesena pravosnažna presuda na osnovi koje se tužena upisala u zemljišnoknjižnim evidencijama sa određenim stvarnim pravom na spornim nekretninama, nije zapreka da on u ovom postupku stekne neko (određeno) stvarno pravo na istoj nekretnini, također na temelju sudske odluke, naravno pod uvjetom da su ispunjene sve pretpostavke za sticanje traženog stvarnog prava.

Kako kod izloženog pravno shvaćanje drugostepenog suda izraženo u pobijanoj presudi nije podudarno sa gore pomenutim odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima o sticanju stvarnih prava, a kako je pravno pitanje koje je tužitelj naznačio u reviziji vezano za primjenu tih odredbi materijalnog prava, valjalo je na osnovu odredbe člana 346. stav 3. u vezi sa odredbom člana 358. stav 1. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine odlučiti kao u izreci ovog rješenja, budući da utvrđeno činjenično stanje i zaključci nižestepeni sudova nisu mogli poslužiti kao oslonac revizionom vijeću za preinačenje pobijane presude.

U ponovnom postupku drugostepeni sud će sagledavajući sve navode žalbe tužitelja ocijeniti da li su osnovani, posebno da li činjenično stanje utvrđeno temeljem provedenih dokaza opravdava zaključak prvostepenog suda o neutemeljenosti tužbenog zahtjeva, te će ujedno odlučiti o svim troškovima postupka.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Damjan Kaurinović